

HARJAVALLAN YRITYSALUEIDEN OSAYLEISKAAVA HARJAVALLAN KAUPUNKI, LUONNOSVAIHEEN VASTINERAPORTTI

Projekti **Harjavallan yritysalueiden osayleiskaava**
Projekti nro **1510076372**
Asiakirjatyyppi **Vastineraportti, luonnosvaihe**
Päivämäärä **15.5.2024**
Laatija **Jari Prehti, Heta Tuunanen, Niko Mäkinen**

SISÄLTÖ

1.	Lausunnot	1
1.1	DNA Oyj sekä DNA Tower Finland Oy, 3.1.2024	1
1.2	Fingrid, 11.1.2024	3
1.3	Lammaisten Energia Oy, 12.12.2023	3
1.4	MTK Harjavalta, 8.1.2024	4
1.5	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, 8.1.2024	5
1.6	Harjavallan Yrittäjät ry, 11.1.2024	6
1.7	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 18.1.2024	7
1.8	Satakunnan Museo, 16.1.2024	14
1.9	Satakuntaliitto, 12.1.2024	16
1.10	Väylävirasto, 17.1.2024	18
1.11	Satakunnan pelastuslaitos, 5.1.2024	19
1.12	Nakkilan kunta, 29.1.2024	20

1. Lausunnot

1.1 DNA Oyj sekä DNA Tower Finland Oy, 3.1.2024

- DNA Tower Finland Oy on palvelun tarjoaja, joka rakennuttaa, ylläpitää sekä vuokraa antenni- ja laitetilaa langatonta tiedonsiirtoa DNA:lle, sekä myös muille tarvitseville verkko-operaattoreille.
- Harjavallan kaupungilla on vireillä kaupungissa sijaitsevien yritysalueiden osayleiskaavan laatimistyö. Osayleiskaavalla on tarkoitus vastata noin 20 vuoden tulevaisuuden näkymiin.
- Osayleiskaavan rakentamiseen tarkoitettujen alueiden toteuttaminen tapahtuu asemakaavoituksen kautta. Osayleiskaava toimii ohjeena, kun laaditaan uusia asemakaavoja tai muutetaan olemassa olevia asemakaavoja.
- Olemme tutustuneet kyseiseen yleiskaavatyöhön. Koska yleiskaavan on tarkoitus vastata hyvin pitkän aikavälin tarpeisiin, ohjaten mm. myöhempää asemakaavoitusta. Mielestämme jo yleiskaavoituksessa on otettava huomioon myös tulevat mobiili-infrastruktuurin tarpeet. Osayleiskaavaan olisi tehtävä varaukset ohjeellisina aluevarauksina televiestintä tukiasemamastoille. Vastaavasti kuin sähköverkon osalta ohjeellisia muuntajienvarauksia on jo luonnoksessa huomioituna. Näin yleiskaava palvelisi parhaiten myös tulevaa asemakaavoitustyötä, kun alustavat tarve varaukset olisivat jo huomioituina myös mobiiliverkkojen tarpeisiin.
- Suunnittelu alue on nykyisellään teollisuuden käytössä ja osiltaan rakentamatonta. Nykyisellään mobiiliverkkojen kattavuus alueella ei ole kattavuudeltaan ja kapasiteetiltaan riittävä hankkeen myötä tuleviin teollisuuden ja yritysten tarpeisiin.

- Tukiasema hankkeen tarkoituksena on tuoda alueelle saataville laadullisesti riittävät mobiiliverkkojen palvelut. Parantaa kuuluvuutta ja lisätä kapasiteettia nykyisten 2G, 4G ja 5G-verkkojen osalta. Mahdollistaen entistä nopeammat langattomat telepalvelut (internet, sähköposti, video- ja mobiilipalvelut) nyt ja tulevaisuudessa.
- Pyydämme huomioimaan alueelle kaavoituksessa televiestintätukiaseman sijoitukset vireillä olevaan kaavarunkoon.
- Ehdotamme tukiasemapaikoiksi liitteen kartan mukaisia ohjeellisia sijainteja.
- Tukiasemat tulisivat olla mielellään julkisen tieverkoston läheisyydessä ja mahdollisimman helposti saavutettavissa myös alueen teollisen rakentumisenkin jälkeenkin. Tällöin mm. tukiasemilla tehtävien huoltokäyntien osalta tukiasemille pääsy ei vaatisi alueella toimivilta teollisuuden toimijoilta erityistoimenpiteitä, eikä näin suljetuilla teollisuusalueille ”ulkopuolisten” pääsyä alueelle tarvitsisi sallia tukiasemiin tehtäviin toimiin liittyen.
- Tyyppillinen kyseisen tyyppiselle alueelle tarkoitettu Televiestintä tukiasema käsittää 42 metriä korkean putkimaston sekä sen juurelle asennettavan n. 8,5 m² kokoisen laitetilarakennuksen. Televiestintätukiaseman tarvitsema maa-alue n. 100–150 m².
- Kohteita voidaan tarvittaessa hyödyntää myös alueellisen kiinteän johtoverkon tarpeisiin.
- DNA:n radioverkkosuunnittelun tekemän selvityksen perusteella alueelle tullaan tarvitsemaan useampia televiestintätukiasemia keskeisille paikoille riittävän kapasiteetin turvaamiseksi.
- Uudet alueet, rakennusten parantunut lämmöneristys, aiempaa suuremmat tiedonsiirtomäärät, nopeudet ja käytettävä teknologia edellyttävät uusien tukiasemapaikkojen rakentamista tiheämpään. Tukiasemapaikkojen määrän, tiheyden ja sijainnin kehitys seuraa myös pitkälti sekä asiakasmäärää, että sen tiheyden ja sijainnin kehitystä.
- Uusien tukiasemapaikkojen sijoitus pyritään valitsemaan niin, että ne antavat parhaan alueellisen kuuluvuuden. Onkin hyvin tavallista, että matkaviestintätukiasemia rakennetaan mm. asutuksien keskelle osaksi muuta infrastruktuuria. Toisin sanoen palvelua tehdään sinne, missä asiakkaatkin ovat. Tukiasemien signaali vaimenee nopeasti etäisyyden kasvaessa, joten tukiasemat rakennetaan lähelle asiakkaita.
- Myös valtiovalta on nähnyt asian tarpeelliseksi ja huomionnut laadukkaiden mobiiliverkkojen tärkeyden merkityksen (2014/2015) voimaan tulleessa laissa.
 - Laki sähköisen viestinnän palveluista:
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140917>
- Pyydämme, että mielipiteemme otetaan huomioon kaavoituksessa ja toivomme myönteistä suhtautumista hankkeeseen.
- Toivomme mahdollisuutta antaa lausunto myös kaavoitushankkeen seuraavissa vaiheissa, etenkin kun asemakaavan tarkempi käyttötarkoitus tarkentuu.
- Olemme myös erittäin mielellämme mukana alueen suunnitteluun liittyen, alueelle saatavien hyvien mobiiliverkko ratkaisujen tarjoamiseksi rakentuvalle alueelle, sekä tulevaisuudessa alueelle muuttaville asukkaille ja muille alueella liikkuville.

Vastine: Mastot voidaan merkitä tarvittaessa yleiskaavaan et-kohdemerkinnällä yleiskaavan mittakaava ja yleispiirteisyys huomioon ottaen. Koska tukiaseman tarkka sijainti ei ole selvillä, ja tukiaseman jatkosuunnittelu ja rakentaminen on mahdollista myös ilman sen osoittamista yleispiirteiseen aluevarausosayleiskaavaan, jätetään mastot merkitsemättä. Lisäksi nykyisten suositusten mukaisesti kriittisen infrastruktuurin sijaintia tulisi kuvata kartoilla mahdollisimman vähäisesti.

1.2 Fingrid, 11.1.2024

Suunnittelualueen reunassa sijaitsevat Fingrid Oyj:n 110 kV voimajohtot Outokumpu/Harjavalta-Ulvila (1721) sekä Rauma-Outokumpu/Harjavalta (1889). Kaakkoon edetessä 110 kV voimajohtojen omistaja on Boliden.

Omistamamme Kissakujan sähköaseman tontti on kaava-alueen pohjoisreunassa. Osayleiskaavan luonnoksessa tontti on osoitettu oikealla tavalla EN-alueena. Asiaa on edistetty hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa. Lausumme erikseen nähtävillä olevasta asemakaavaluonnoksesta (Kissakujan sähköaseman asemakaavan muutos nähtävänä 31.1.2024 saakka).

Esitimme osayleiskaavaa koskevassa OAS-vaiheen lausunnossamme yleisellä tasolla monia seikkoja, jotka pitää ottaa huomioon voimajohtojen suhteen. Täydennämme hieman ohjeita, sillä osayleiskaavan luonnoksessa on esitetty aurinkosähköenergian mahdollistavia aluevarauksia (T/EN-aur). Vaikka esitämme tekniset minimivaatimukset sijoitukseen (ks. infolaatikko), suunnitelmissa kuitenkin tulee turvata edellytykset sähköaseman sekä voimajohtojen käyttöön ja kehittämiseen. Aurinkovoimaloiden suunnittelu lähellä sähköasemaa ja voimajohtoja sekä muu tekninen yhteensovitus tulee tehdä Fingridin kanssa hankkeen edetessä.

Tässä kaavalausunnossa ei oteta kantaa tarkemmin kantaa materiaaleissa oleviin teknisiin ratkaisuihin ja voimajohtojen yhteensovittamisen tarpeisiin. Muistutamme, että sähköaseman tai voimajohtojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Vastine: EN-aur-alueet on tunnistettu potentiaalisiksi aurinkoenergian tuotannon kehittämistä varten. Alueen toteutus tapahtuu yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta osayleiskaavan ohjausvaikutuksen mukaisesti. Merkitään tiedoksi.

1.3 Lammaisten Energia Oy, 12.12.2023

Yritysalueiden osayleiskaavan osalta Lammaisten Energia haluaa kiinnittää huomiota siihen, että nykyisin alueen läpi kulkee HAR-KTT 110 kV:n ja 20 kV:n sähköjohtoja. Kaavaluonnoksessa HAR-KTT johdolle on esitetty korvaava reitti toisaalla. Kaava-alueen pylväävät ovat uusittu vuonna 2000–2017 ja siten niillä on käyttöikä jäljellä 40–60 vuotta. Johdon siirtäminen esitettyyn paikkaan on mahdollinen, mutta siirrosta aiheutuville kustannuksille pitää löytyä maksaja. Karkeasti arvioiden siirtokustannukset tulevat olemaan 1–1,5 M€.

Johdon tulevaisuuden jatkoreitityksen kannalta olisi järkevää hieman muuttaa yleiskaavaluonnoksessa esitettyä kiertoreittiä ja siitä liitteessä uusi luonnos.

Yllä olevan perusteella esitämme, että yleiskaavaluonnoksessa merkitään HAR-KTT johdolle nykyisen lunastuksen mukainen reitti, sekä uudelle korvaavalle reitille merkitään aluevaraus.

Alueen läpi kulkee myös 20 kV:n ilmajohto, joka on käyttöikänsä päässä ja se tullaan lähivuosina kaapeloimaan uuteen paikkaan. Uudesta reitistä pitää käydä erillinen keskustelu, jotta maakaapelia ei tarvitse mahdollisten tielinjausmuutosten takia siirtää toistamiseen. Maakaapelointi tässä tapauksessa kuuluu verkon normaalin kehittämisen piiriin, eikä aiheuta lisäkustannuksia muille toimijoille.

Vastine: Osoitetaan ohjeellinen uusi 110 kV sähkölinja lausunnossa esitetyn mukaisesti. Muutoin merkitään tiedoksi.

1.4 MTK Harjavalta, 8.1.2024

Osayleiskaavaprosessiin pyysimme tarkempaa analyysiä kaavan alle jäävän maatalous- ja metsämaan vaikutuksesta alueet omistavien maatilojen taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Kaavaselvityksessä tyydytään toteamaan ympärilyöreästi vaikutuksista, mutta ei seikkaperäisemmin selvitetä niitä. Todetaanpa vielä taulukoin että maatalous ei muodosta merkittävää elinkeinoa kunnan alueella. Elinkeinoselvitysosioonkaan ei ole saatu oikeastaan lausettakaan vaikutuksista maatalouteen. Kaava-alueen sisälle jää useita peltokiinteistöjä sekä muutama tilakeskus. Vaikutukset näille maatalousyrityksille ovat merkittäviä, olipa niiden vaikutus kunnalle kuinka vähäpätöinen tahansa. Karkeasti arvioiden kyseinen kaava vaikuttaa 15–25 % Harjavallan aktiivimaatiloista suoraan.

Uuden osayleiskaavan vaikutuksista kaava-alueen välittömässä läheisyydessä oleviin asuinkiinteistöihin ei ole arvioitu. Selvityksessä todetaan kunnan kiinteistöjen arvon yleisellä tasolla nousevan, mutta vaikutus alueen lähikiinteistöjen arvolle on jätetty huomiotta.

Kaiken kaikkiaan selvityksestä jää käsitys että maatalous ja metsätalous nähdään maata luovuttavana osapuolena, jonka yritystaloudellisia toimintaedellytyksiä ei tarvitse arvioida. Lähialueiden asukkaiden mahdolliset ongelmat nähdään subjektiivisina, eikä esimerkiksi kiinteistöjen arvon alenemaa haluta arvioida ollenkaan. Eri vaikutusten myöntäminen ja niiden tarkastelu on edellytys onnistuneelle kaavaprosessille.

Vastine: Osayleiskaavalla on väistämättä maa- ja metsätalousmaan määrää vähentäviä – ja tätä kautta alkutuotantoon liittyvien elinkeinojen harjoittamista heikentäviä – vaikutuksia aiemmin rakentamattomien alueiden tullessa rakentamisen piiriin.

Myönteisenä vaikutuksena voidaan nähdä se, että tulevan yritysalueen maanomistajat saavat raakamaastaan peltoa paremman hinnan, jolla peltoa voi hankkia muualta. Toisaalta pelloista on niukkuutta, ja korvaavan alueen hankinta riittävän läheiseltä sijainnilta voi viedä aikaa. Kielteisenä vaikutuksena alueelta peltoja vuokranneille on se, että omistajat voivat myydä tonttimaaksi aiemmin vuokralla olleita peltoja, jolloin viljelijöiltä voi poistua alueen vuokrausmahdollisuus, ja korvaavan vuokrapellon hankkiminen riittävän läheltä voi viedä aikaa, jopa vuosia. Toisaalta vuokrapeltojen niukkuus voi nostaa vuokratasoa, ja siten alentaa viljelijän tuloja. Mikäli korvaavaa omistus- tai vuokrapeltoa ei saa hankittua, voi toiminnan volyymin pienemisestä aiheutua kielteisiä vaikutuksia maatalousyrityksen tuloihin.

Kaavaa laadittaessa on punnittava myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia ja sovitettava yhteen eri intressejä. Kaupungilla on maankäyttö- ja rakennuslain säätämä velvollisuus ja oikeus päättää alueensa maankäytöstä ja kaavoitettavista alueista. Yhdyskuntarakennetta on tarkoituksenmukaista laajentaa olemassa olevan rakenteen ja liikenneväylien yhteyteen. Kaupungin yleisen kehityksen kannalta, maanviljelyyn kohdistuvan haitan voidaan kokonaisuuden kannalta arvioida olevan pienempi kuin uusien yritysalueiden käyttöön ottamisella saavutettava hyöty – alueelle muodostuu uusia yrityksiä ja syntyy uusia työpaikkoja, jotka vahvistavat kaupungin elinvoimaa ja seudullista kilpailukykyä. Alue tulee osayleiskaavan ja jatkosuunnittelun seurauksena tulevaisuudessa taloudellisesti tehokkaampaan käyttöön kuin maatalousmaana.

Teollisuusalueiksi osoitettujen alueiden lähellä sijaitsevien kiinteistöjen arvoon voi mahdollisesti negatiivisesti vaikuttaa teollisen toiminnan myötä mahdollisesti syntyvät haitat (esim. lisääntyvä liikenne, melu-, haju-, maisemahaitat). Osayleiskaavassa osoitettujen uusien teollisuusalueiden alle jäävät asuinalueet lunastetaan kaupungin omistukseen valtatie 2 eteläpuolella uuden maankäytön aluetarpeiden sitä edellyttäessä. Kaava-alueen pohjoispuolella teollisuus ja asutus ovat olleet rinnakkain jo vuosikymmeniä. Kaava-alueen eteläpuolen asutuksen ja teollisuusalueiksi osoitettujen alueiden väliin on osoitettu suojaviheraluetta lieventämään teollisuuden vaikutuksia kiinteistöihin.

Täydennetään kaavaselostukseen osayleiskaavan merkittävien vaikutusten arviointia maa- ja metsätalouden sekä lähialueen asutuksen osalta.

1.5 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, 8.1.2024

Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Tukes ei näe estettä osayleiskaavan toteuttamiselle. Seuraavat asiat on tarpeen huomioida kaavan ja hankkeiden jatkosuunnittelussa.

T/kem on soveltuva kaavamerkintä vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevälle ja varastoivalle tuotantolaitokselle. T/kem -kaavamerkintä ei kuitenkaan takaa, että tuotantolaitos voidaan alueelle sijoittaa. Tuotantolaitoksen sijoitusedellytykset selvitetään onnettomuusriskeihin, onnettomuuksien vaikutusalueisiin sekä onnettomuuksiin varautumisen perusteella osana Tukesilta haettavaa kemikaaliturvallisuuslupaa.

Tukes huomauttaa, että valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on tavoitteita, jotka on tarpeen huomioida kaavoitettaessa alueita suuronnettomuusvaaralliselle teollisuudelle. Kyseiset tavoitteet ovat:

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Kaavaluonnosmateriaalissa mainitaan teollisuusputkisilta, joka mm. ylittää valtatie 2:n ja rautatien. Materiaalista ei käy ilmi, mitä aineita putkistoissa virtaa. Mikäli putkisiltaa käytetään vaarallisen kemikaalin siirtoon, tulee suunnittelussa huomioida mm. liikenteen aiheuttamat riskit putkisillalle sekä putkistojen virtaavien aineiden riskit muille toiminnoille. Tukesin oppaassa Kemikaaliputkistojen turvallisuusvaatimukset on putkisiltojen suunnittelun ohjeita. Lausuntopyynnön liitteessä esitetyn poikkileikkauksen perusteella Valtatie 2:n kohdalla esitetty alituskorkeus (5 m) ei ole riittävä. Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin turvallisuutta koskevassa laissa (390/2005) on esitetty vaatimuksia kemikaalien siirtoputkistoille (putkisto, joka on tuotantolaitoksen alueen ulkopuolella).

Uudet T/kem-alueet sijoittuvat osittain pohjavesialueelle. Tukesin oppaassa Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta (tukes.fi) on kerrottu soveltuvista toteutusratkaisuista vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin toimintojen sijoituksessa pohjavesialueelle. Pohjavesialueella edellytetään ns. kaksinkertaisen suojauksen periaatetta.

Vastine: Täydennetään kaavaselostukseen osayleiskaavan suhdetta valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Haitallisten terveysvaikutusten ja onnettomuusriskien välttämiseksi kaikki uudella T/kem-alueella sijaitsevat asunnot on hankittu kaupungin omistukseen.

Uuden putkisillan merkintä on osayleiskaavatasolla ohjeellinen, ja sen toteutus ratkaistaan tarkemmassa jatkosuunnittelussa. Täydennetään ohjeellisen putkisillan merkintää ja määräystä seuraavasti: *”Ohjeellinen uusi putkisilta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huomioitava putkiston sijoitus, riskinarvioinnin tulokset, käyttötarkoituksesta aiheutuvat seikat sekä käyttöolosuhteet Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) ohjeistuksen mukaisesti.”* Kaavan liitteenä olevaa teollisuusputkisillan yleissuunnitelman poikkileikkausta päivitetään siten, että valtatie 2 kohdalle esitettyä alituskorkeutta korotetaan 6 metriin.

Uusia T/kem-alueita ei osoiteta luokitellulle pohjavesialueelle. Kaavaluonnoksessa pohjavesialueelle osoitettu T/kem-alue on kaavaehdotuksessa osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi T. Olemassa olevien, asemakaavoitettujen, luvitettujen ja toteutuneiden T/kem-alueiden osalta todetaan tilanne. Täydennetään tärkeän tai vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen merkintää ja määräystä seuraavasti:

”Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Pohjavesialueelle sijoittuva toiminta on toteutettava niin, ettei toiminnasta aiheudu riskiä pohjaveden laadulle. Pohjavedelle riskin aiheuttavien kemikaalien säiliöt tai varastot tulee varustaa riittävän tilavilla suoja-altailla ja sijoittaa maan päälle rakennusten sisätiloihin tai katokseen. Pohjavesialueella ei sallita vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia ilman kaksinkertaista suojausta.

Pohjavesialueella muodostuvat puhtaat hulevedet tulee imeyttää mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Muut hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai jätevedenpuhdistamolle. Kiinteistöjen viemärointi tulee järjestää siten, että jäteveden imeytymistä maaperään ja pohjaveteen ei tapahdu.

Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto ja vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Tarkemman suunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.”

Muutoin merkitään tiedoksi.

1.6 Harjavallan Yrittäjät ry, 11.1.2024

Harjavallan Yrittäjät ry pitää erinomaisena asiana sitä, että Harjavallan kaupunki luo laaditulla Yritysalueiden osayleiskaavaluonnoksella edellytyksiä yritysalueiden laajentumiselle sekä pienyritystoimintaan että suuremman mittakaavan teolliseen toimintaan (eritoten T/kem-määräystä edellyttävälle teollisuudelle).

Harjavallan Yrittäjät ry:llä ei ole mitään negatiivista huomautettavaa laaditusta Yritysalueiden osayleiskaavaluonnoksesta, vaan se voi mielestämme sellaisenaan toimia ohjeena myöhemmälle tarkennetulle asemakaavoitukselle.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.7 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 18.1.2024

Yleistä

ELY-keskus toteaa, että osayleiskaava poikkeaa maakuntakaavasta etenkin Tkem-alueiden osalta ja että poikkeamien perusteluja on tarpeen täydentää. ELY-keskus painottaa lisäksi jo neuvotteluissa edellyttämänsä riskinarvion tarvetta erityisesti dominovaikutukset huomioon ottaen. ELY-keskus katsoo, että osayleiskaavan yhteydessä tehtävää yleispiirteisempää riskinarviota ei korvata pelkästään myöhemmin tehtävillä hankekohtaisilla arvioilla. Tarvittavien suojaetäisyyksien ja -vyöhykkeiden tarve on syytä perustella kaavaselistuksessa esitettyä tarkemmin.

Vastine: Täydennetään kaavaselistukseen perusteluja maakuntakaavasta poikkeamiseen. Täydennetään riskinarvioita liittyen mm. dominovaikutuksiin sekä tarvittavilla suojaetäisyyksillä ja -vyöhykkeillä.

Kulttuuriympäristö ja maisema

ELY-keskus pitää hyvänä, että maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö on huomioitu kaavakartalla. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavamääräystä olisi kuitenkin jatkossa kehittää ympäristön arvojen säilyttämisen kannalta velvoittavammaksi. Lisäksi ELY-keskus toteaa, että kulttuuriympäristöstä olisi tarpeen liittää kaava-aineistoon ainakin yleispiirteinen selvitys. Myös vaikutusten arviointia on syytä täydentää sekä maiseman että kulttuuriympäristön osalta. Maisemavaikutusten lieventämiseksi on syytä harkita suojaviheralueiden lisäämistä maisema-alueiden kaikki reunavyöhykkeet kattaviksi. Lisäksi suojaviheralueille tulee lisätä kaavamääräys, jolla alueiden suojapuuston säilyttäminen ja täydentäminen varmistetaan. Suojaviheraluetta sijoittuu osin myös rakennettuun kulttuuriympäristöön. Näiltä osin suojaviheralueen varausta ja sen sijoittumista sekä vaikutuksia on tarpeen jatkosuunnittelussa vielä tutkia tarkemmin.

Vastine: Täydennetään maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (sk) merkintää ja määräystä seuraavasti:

”Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää ennen merkittäviin muutos-, korjaus- tai laajennustoimenpiteisiin ryhtymistä. Aluetta asemakaavoitettaessa tai alueelle rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen arvojen säilymiseen.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon teollisuusalueen alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisuusluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen ja alueen teollisen toiminnan elinvoimaisuuden säilymistä. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee alueelliselle vastuumuseolle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.”

Täydennetään kaava-aineistoon maiseman ja kulttuuriympäristön selvityksiä ja vaikutusten arviointia. Lisätään osayleiskaavassa suojaviheralueiden (EV) määrää, ja täydennetään suojaviheralueen merkintää ja määräystä seuraavasti:

”Suojaviheralue. Alueella tulee säilyttää tai istuttaa riittävä suojapuusto.”

Luonnonsuojelu

Liito-oravan esiintyminen Sievarin alueella tulee tarkastaa ja antaa selvityksen johdosta mahdollisesti tarvittavia kaavamääräyksiä.

Vastine: Maastokäynnin suorittanut luontoselvittäjä on tarkistanut ja tarkentanut Sievarin alueen osalta liito-oravan mahdollista esiintymistä luontoselvitykseen. Metsäkuvio Sievarin alueella, jolta on tallennettu Suomen lajitietokeskuksen rekisteriin havaintoja liito-oravasta, on harvennettua männikköä. Metsäkuvion kaakkoispuoleisella pellon reunalla kasvaa muutama järeä haapa, joiden lähistöltä ei maastokäynnillä tehty papanahavaintoja. Metsäkuvio ei ole liito-oravan lajityypillinen elinympäristö ja linnunpöntöt, joissa liito-oravasta on tehty havaintoja viimeksi vuonna 2018, ovat hajonneet ja siten ne arvioitiin pesimiskelvottomiksi.

Vähittäiskaupan suuryksiköt

Maakuntakaavassa aluetta koskee osin tilaa vaativan kaupan kehittämisvyöhykemerkinä "km". Lisäksi maakuntakaavassa on annettu kauppa koskevia yleismääräyksiä sekä määräyksiä kaupan enimmäismitoituksesta.

Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen ja niiden mitoituksen perusteluja on syytä tarkentaa MRL 71 b §:n edellyttämällä tavalla. KM-aluevarausmerkintään on syytä liittää kaupan laatua ja määrää ohjaavia määräyksiä maakuntakaavan mukaisesti.

Vastine: Osayleiskaavan kaupallisten palvelujen alueella noudatetaan Satakunnan maakuntakaavan mitoitusta. Osayleiskaava välittää maakuntakaavan tavoitteen ja ohjausvaikutuksen tarkempaan jatkosuunnitteluun ja asemakaavoitukseen. Täydennetään kaavaselostukseen vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen ja mitoituksen perusteluja sekä vaikutusten arviointia. Täydennetään kaupallisten palvelujen alueen (KM) kaavamerkintää ja -määräystä muotoon:

"Kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Alueelle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakauppaa."

Liikenne

Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittamisen osalta on niiden liikenteellisiä vaikutuksia syytä vielä arvioida tarkemmin.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu merkintä ohjeelliselle putkisillalle, jota pitkin on tarkoitus siirtää hyödykkeitä teollisuuden käyttöön valtatie 2 pohjoispuolelta eteläpuolelle. ELY-keskus toteaa, että kaavaluonnoksen merkinnästä ohjeellisen putkisillan sijoittamiseksi valtatiealueelle on hyvä järjestää neuvottelu, jossa käydään yksityiskohtaisemmin läpi kaavaluonnoksen liitteenä olevaa suunnitelmaa putkisillan linjauksesta sekä esitetyn putkisillan toteuttamisen edellytyksiä.

Kaupungin on hyvä varmistaa kaavaratkaisussa, ettei maantiehen rajautuvista tai sen vaikutusalueelle sijoituvista aurinkovoimalle varatuista alueista aiheudu haittaa maantien kunnossapidolle tai liikenneturvallisuudelle, esim. häikäisyhaittaa.

Vastine: Täydennetään kaava-aineistoon liikenteellisten vaikutusten arviointia liittyen vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittamiseen.

Osayleiskaavassa uuden putkisillan sijainti osoitetaan ohjeellisena. Putkisillan alustavasta periaatesuunnitelmasta ja sijoittamisesta on järjestetty työneuvottelu ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa 7.4.2024.

Osayleiskaavassa varataan alueita yleispiirteisellä tasolla aurinkosähköenergian tuotantoa varten. Niiden yksityiskohtaisempi suunnittelu toteutetaan hankekohtaisesti osayleiskaavan jälkeen.

Rautatieliikenne sekä melu ja tärinä

Rautatieliikenteelle varatun alueen riittävyys on syytä tarkistaa samoin kuin siihen liittyvän tärinäriskivyyöhykkeen. Varausten laajuuden perustelut on tarpeen lisätä kaavaselostukseen.

Myös meluntorjuntatarpeen merkinnän riittävä kattavuus on syytä tarkistaa.

Vastine: Rautatieliikenteelle varattu alue tarkistetaan Torttilantien alittavan risteysalueen kohdalla. Kaavaluonnoksessa esitetty tärinäriskivyyöhyke poistetaan ja tärinäriski huomioidaan yleismääräyksissä määräyksellä: *”Alueella radan läheisyydessä saattaa esiintyä rautatieliikenteestä aiheutuvaa tärinää, joka tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa riittävän selvityksin ja vaimentamistoimenpitein.”*

Meluntorjuntatarpeen merkinnän kattavuutta tarkistetaan kaava-alueen pohjoisosassa. Merkintään liittyy kaavamääräys: *”Meluntorjuntatarve. Alueella on Suurteollisuuspuiston ympäristömelusta aiheutuva selvitystarve, joka on otettava huomioon yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa.”*

Ilmasto

ELY-keskus katsoo, että kaavassa on melko hyvin tunnistettu ja arvioitu kaavan keskeisimmät ilmastovaikutukset. Koska kyse on laaja-alaisesta, vaikutuksiltaan merkittävästä osayleiskaavasta, on asemakaavoituksen ohjaaminen vähähiiliseen suuntaan erittäin tärkeää.

Kyseisessä kaavassa todennäköisesti keskeisiä ilmastovaikutuksia on yksityisautoihin perustuva liikenne, maaperän muokkauksen/massansiirtojen tarve, uuden rakentaminen sekä menetettävä kasvullinen ala.

ELY-keskus pitää erityisen hyvänä, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen on huomioitu kaavamääräyksissä. Kaava-alue myös sijaitsee lähtökohtaisesti hyvällä paikalla sen nivoutuessa osaksi yhdyskuntarakennetta. Ilmastonmuutoksen hillintää ei kaavaratkaisuissa tai kaavamerkinnöissä kuitenkaan ole huomioitu. Kaavaa on näiltä osin vielä syytä kehittää. Kaavan ilmastovaikutuksia on mahdollista lieventää esimerkiksi energiaa ja kiertotaloutta koskevia kaavamääräyksiä lisäämällä.

Selkein kaavan selvittämätön ilmastovaikutus on hiilivaraston/-nielupoistuman määrä ja sen vaikutukset. Merkittävä osa kaava-alueesta on tällä hetkellä metsä- ja peltomaata, ja kaavan todetaankin vähentävän jonkin verran metsäisiä alueita. Kaavan hiilivaraston poistumaa tulisikin tarkastella laskennallisesti käyttäen Hiililaskuria tai tammikuussa julkistettua Hiilikartta-työkalua. Kaavan aiheuttaman hiilivarastomenetyksen myötä on mahdollista hieman perustellummin arvioida kaavan ilmastovaikutusten kokonaisuutta ja tarkastella, missä määrin negatiivisia ilmastovaikutuksia voidaan kaavaratkaisulla jatkossa minimoida, ja mitä tulee ottaa huomioon

muuten alueen hiilineutraaliustavoitteisiin pyrkiessä. Kaavan aiheuttaman metsäkadon lisäksi/ohella olisi tärkeää selvittää onko alueella turvemaita, ja osoittaa mahdollisesti niitä turvaavia kaavamääräyksiä, esimerkiksi seuraavasti: *Säilytettävä hiilinielu. Alueen puusto ja vesiolosuhteet tulee säilyttää. Maanpintaa ei saa rikkoa, eikä luonnollista korkeusasemaa muuttaa. Alueella kuitenkin sallitaan välttämättömien hulevesien hallintaa varten tarvittavien rakenteiden toteuttaminen. Rakenteet tulee suunnitella ja toteuttaa kasvillisuutta, maan pintaa ja maaperää säästäen.*

Ilmastoarvioinnissa esiin nostetun aurinkoenergian osalta on syytä huomioida, että vaikka varsinaisella tuotantohetkellä aurinkoenergian voidaan katsoa olevan päästötöntä, tulee ilmastoarvioinnissa kiinnittää huomiota paneelien koko elinkaarenaikaisiin päästöihin, alueiden rakentamisen tuottamiin päästöihin, ja rakennettavien alueiden mahdollisiin menetettyihin hiilivarastoihin ja -nieluihin.

Ilmastovaikutusten arvioinnin johtopäätösten osalta on syytä huomioida, että kaavan ilmastovaikutuksien osalta keskeistä on kiinnittää huomio kaavallisiin ratkaisuihin, ei alueelle mahdollisesti sijoittuvien yritysten päästöihin. Lisäksi rakentamisen merkittävät ilmastovaikutukset tulee tuoda arvioinnissa esille sekä luonnonvarojen kuluttamisen että kasvihuonekaasupäästöjen näkökulmasta, myös sen johtopäätöksissä.

Vastine: Lisätään osayleiskaavaan seuraavat yleismääräykset:

“Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edistää ilmastonmuutoksen hillintää sekä muutokseen varautumista ja sopeutumista, kestävää rakentamista sekä kiertotaloutta.”

“Asemakaavoituksen yhteydessä tulee huomioida kiertotalouden edellytykset alueella, kuten alueiden rakentamisessa syntyvien puhtaiden maamassojen hyödyntäminen mahdollisimman lähellä.”

Täydennetään kaava-aineistoon ilmastovaikutusten arviointia hiilivaraston poistuman tarkastelulla, joka arvioidaan Hiilikartta-työkalua hyödyntäen.

Suunnittelualueen ainoa turvemaakohde sijaitsee Lammaistensuolla. Lammaistensuo osoitetaan osayleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Täydennetään kaavamerkintää ja -määräystä seuraavasti:

“Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Lammaistensuon alue säilytetään hiilinieluna. Alueen puusto ja vesiolosuhteet tulee säilyttää. Maanpintaa ei saa rikkoa eikä luonnollista korkeusasemaa muuttaa. Alueella kuitenkin sallitaan välttämättömien hulevesien hallintaa varten tarvittavien rakenteiden toteuttaminen. Rakenteet tulee suunnitella ja toteuttaa kasvillisuutta, maan pintaa ja maaperää säästäen.”

Täydennetään kaavaselostukseen aurinkoenergian koko elinkaaren yleispiirteinen arviointi sekä rakentamisen merkittäviä ilmastovaikutuksia osayleiskaavan tehtävän ja tarkoituksen edellyttämällä tavalla. Yksityiskohtaisemmin ja tarkemmin vaikutukset selvitetään ja arvioidaan hankekohtaisessa jatkosuunnittelussa.

Pohjavedensuojelu

Kaavaselostuksen mukaan pohjavesialueelle jo rakennetulta osin kyseessä on lähinnä yleiskaavan päivitys vastaamaan toteutunutta maankäyttöä ja asemakaavoitusta. Kaavan ja sen merkintöjen mahdollistamien toimintojen vaikutukset Järilänvuoren pohjavesialueen pohjaveden laatuun ja määrään on arvioitu kaavaselostuksessa vain yleispiirteisesti ja arviointia on tältä osin tarpeen täydentää. Myöskään osayleiskaavan kuvauksessa koskien teollisuutta ja työpaikkoja (kappale 6: T, T/kem, TY) ei ole mainittu, miten pohjavesialue on otettu huomioon. Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueisiin, joissa uusia toimintoja mahdollistettaisiin pohjavesialueelle. Hulevesiselvitysten osalta jää epäselväksi, onko hulevedet johdettu pohjavesialueelle sijoittuvalla teollisuusalueella kaikilta osin jätevedenpuhdistamolle tai pohjavesialueen ulkopuolelle.

Teollisuusalueet ovat yksi yleisimmin maaperän ja pohjaveden pilaantumista aiheuttavista riskitoiminnoista. Nykykäytännön mukaisesti pohjavedelle vaaraa aiheuttava uusi teollisuus- ja yritystoiminta sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueiden ulkopuolelle. Myös Järilänvuoren pohjavesialueen suojelusuunnitelmassa on esitetty, että kaavoja uusittaessa pohjavesialueelle ei kaavoitettaisi pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimintoja.

Olemassa olevan teollisuuden osalta kaavamääräysten tulee olla riittäviä pohjavesialueen pohjaveden turvaamisen kannalta. Pääsääntöisesti tulisi ottaa kantaa pohjavesialueelle mahdollisesti sallittaviin toimintoihin. On kuitenkin huomioitava, ettei mikään kaavamerkintä suoraan mahdollista riskitoimintojen sijoittamista pohjavesialueella, vaan sijaintiriski arvioidaan tapauskohtaisesti mm. ympäristökäsittelyssä.

Myös muiden merkintöjen, kuten T- tai T/kem-merkinnän yhteydessä on kaavamääräyksiin pyrittävä estämään riskin aiheuttaminen pohjavesialueella, koska ristiriitaa ei saisi muodostua pohjavesialueen suojelumääräysten ja muiden pohjavesialueelle kohdistuvien merkintöjen kanssa.

Uuden ”kehämäisen” tielinjauksen vaikutuksia pohjaveden määrään ja laatuun ei ole selostuksessa arvioitu, joten kaavan vaikutusten arviointia tulee tältä osin tarkentaa.

Pohjavedenottamon kohdemerkintä ET tulee poistaa kaavakartalta, koska nykyisten suositusten mukaan vedenottamoiden sijaintia ei tulisi kuvata kartoilla. Merkinnän korvaaminen esim. ET-aluevarausmerkinnällä on syytä selvittää.

Pohjavesialueen kaavamerkintää tulisi täydentää kaavamääräyksiin esim. seuraavasti:

Pohjavesialueella ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto ja vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Tarkemman suunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.

Vastine: Täydennetään kaava-aineistoon vaikutusten arviointia pohjavesiin. Pohjavesialueella likaiset hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai jätevedenpuhdistamoon.

Tärkeän tai vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen määräystä täydennetään muotoon:

”Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Pohjavesialueelle sijoittuva toiminta on toteutettava niin, ettei toiminnasta aiheudu riskiä pohjaveden laadulle. Pohjavedelle riskin

aiheuttavien kemikaalien säiliöt tai varastot tulee varustaa riittävän tilavilla suoja-altailla ja sijoittaa maan päälle rakennusten sisätiloihin tai katokseen. Pohjavesialueella ei sallita vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia ilman kaksinkertaista suojausta.

Pohjavesialueella muodostuvat puhtaat hulevedet tulee imeyttää mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Muut hulevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai jätevedenpuhdistamolle. Kiinteistöjen viemärointi tulee järjestää siten, että jäteveden imeytymistä maaperään ja pohjaveteen ei tapahdu.

Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto ja vesilain säännökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Tarkemman suunnittelun tulee perustua riittäviin maaperä- ja pohjavesiselvityksiin.”

Pohjavesialueen kaavamääräyksen katsotaan koskevan kaikkia pohjavesialueelle sijoituvia toimintoja. Näin ollen muita pohjavesialueelle sijoituvia merkintöjä, kuten T- tai T/kem-merkintöjä, ei katsota tarpeelliseksi täydentää pohjaveteen liittyvillä määräyksillä.

Täydennetään kaavaselostukseen uuden kehätien linjauksen pohjavesivaikutuksia. Poistetaan kaavakartalta pohjavedenottamon kohdemerkintä ET.

Jätteenkäsittelyalueet

ELY-keskus toteaa, että kaava-alueella olevat kaatopaikat on osayleiskaavaluonnoksessa ainakin osittain varattu aurinkovoimaloiden alueiksi joko jo nyt tai tulevaisuudessa. ELY-keskus huomauttaa, että pelkästään kaavamerkinnällä ei voida mahdollistaa aurinkovoimaloiden rakentamista kaatopaikkojen ja läjitysalueiden pintarakenteiden päälle. Kaatopaikan pintarakenteesta on säädetty kaatopaikka-asetuksessa (vna 2013/331) ja rakennettavuus tulisi arvioida aina tapauskohtaisesti. Tämä seikka on syytä ottaa huomioon kaavamääräyksissä ja asiaa avata lähemmin kaavaselostuksessa. Lisäksi ELY-keskus kiinnittää huomiota kaatopaikka-alueiden aluevarausmerkintöihin. ELY-keskus huomauttaa, että jätteenkäsittelyalueiden varausmerkintänä käytetään merkintää ”EJ”. MATTI-alueiden mahdollinen jatkokäyttö teollisuusalueina tai muina alueina taas on tarpeen tutkia ja selvittää lähemmin erikseen.

Vastine: Osayleiskaava ohjaa aluevarauksin yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja asemakaavoitusta eikä osayleiskaavan perusteella voida myöntää suoraan rakennuslupia. Lisätään osayleiskaavaan yleismääräykset:

”Kaatopaikkojen ja läjitysalueiden pintarakenteiden päälle rakennettaessa tulee rakennettavuus selvittää ja arvioida tapauskohtaisesti.” sekä

”Kuivatus-, maanrakennus- ja muiden kaivutöiden yhteydessä on suoritettava riittävät haitta-ainetutkimukset.”

Osoitetaan jätteenkäsittelyalueita aluevarausmerkinnöin EJ sekä EJ/EN-aur. EJ/EN-aur-alueet ovat jätteenkäsittelyalueita, joilla saa käsitellä, varastoida ja sijoittaa teollisuudessa syntyviä prosessikuonia. Jätteenkäsittelyalueen toiminnan päätyttyä alue muuttuu energiahuollon alueeksi, joka on tarkoitettu aurinkosähköenergian tuotantoon. Alueelle saa toteuttaa aurinkovoimalaa varten tarpeellisia huoltoteitä sekä teknisiä laitteita ja verkostoja.

Hulevedet ja vesienhoito

Suunnittelualueen vedet laskevat pääasiassa Kokemäenjoen alaosan vesimuodostumaan Harjavallan padon alapuolelle. Vesimuodostuma on vesienhoidossa luokiteltu voimakkaasti muutetuksi, ja ekologisen potentiaalın tilaluokka on tyydyttävä. Vesienhoidon kannalta on otettava huomioon Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022–2027, jossa on tavoitteeksi asetettu Kokemäenjoen Pirilänkosken (Lammaistenlahden) alueen ekologisen tilan parantamiseen tähtäävät kunnostustoimet. Kunnostustoimien toteutus on suunnattu toimenpideohjelmassa erityisesti jokikutuisen siian kutualueiden parantamiseen. Harjavallan teollisuusalueen kaavan laajennusalue sijaitsee välittömästi yläjuoksulla ko. alueesta, mutta pääosin alueen vedet laskevat ko. alueen alapuolelle. Kaavoitus tulee suunnitella niin, että toteutuessaan teollisuusalueen rakennustoimet ja käyttö sekä hulevesien tarpeenmukainen puhdistus ja imeytys on mahdollista toteuttaa ilman että Kokemäenjoen alaosan ekologisen tai kemiallisen tilan huononemista tapahtuu. Sinänsä teollisuuden keskittäminen tehokkaasti tietylle alueelle on kannatettavaa, sillä toiminnoissa voidaan saavuttaa synergiaetua toiminnoissa, tuotteiden kuljetuksissa, sähkönsiirrossa ja myös vesiensuojelullisten ratkaisujen toteutuksessa.

Suunnittelualueella esiintyy tutkitusti happamia sulfaattimaita erityisesti Lammaistensuon ympärillä nykyisillä peltoalueilla sekä Torttilassa, ja happamien sulfaattimaiden mallinnettu esiintymistodennäköisyys on suuri tai kohtalainen laajalla alueella. Happamien sulfaattimaiden tutkimukset ja mahdollinen maa-aineksen neutralointikäsittely tulee suorittaa, mikäli alueella toteutetaan kuivatus-, maanrakennus- tai muita kaivutöitä. Pohjaveden pinnan taso ei saisi laskea liikaa alueella.

Happamien sulfaattimaiden osalta olisi hyvä harkita niiden huomioon ottamista koskevan yleismääräyksen lisäämistä kaavaan.

Kaavaselostuksen liitteen 4 Harjavalta yritysalueiden osayleiskaavan hulevesisuunnitelma on riittäväällä tarkkuudella ja oikein toteutettu. Hulevesien käsittely alueella tulee olla käyttökohdekohtaista ja / tai toimijakohtaista, riippuen alueen käyttötarkoituksesta. Kokemäenjokeen johdettujen vesien happamuuteen ja sulfaatti- ja haitta-ainepitoisuuksiin sekä vesien riittävään seurantaan tulee kiinnittää huomiota.

Suunnittelualueella mahdollisesti toteutettavat metsänhakuut lisäävät valumaa sekä voivat vaikuttaa nykyisin mahdollisesti maaperässä olevien haitta-aineiden sekä sulfaattimaiden happamoittamien vesien vapautumiseen Kokemäenjokeen aiheuttaen mm. kala- ja simpukkakuolemia ja kudun epäonnistumista. Kaivu- ja rakennustöiden yhteydessä tulee jo yleiskaavassa määrätä riittävät haitta-ainetutkimukset.

Hulevesikartoitukseen liittyen Lammaistensuon liittäminen teollisuusalueeseen ei välttämättä ole paras mahdollinen ratkaisu. Muuttaminen tuo paitsi kasvaneita hiilidioksidipäästöjä jatkuvasta maaperän turpeen hajoamisesta, vesiensuojelun kannalta lisääntyviä hulevesien määriä ja käsittelyhaasteita. Hulevesiselvityksen yhteenvedossa mainitaan: "Alueen rakentamisen myötä hulevesien virtaamat ja hulevesimäärät tulevat kasvamaan. Hulevedet eivät johdu alueelta suoraan vesistöön, joten alapuolisen uomaston ja hulevesiverkoston kapasiteetin riittävyyden ja eroosiohaittojen ehkäisemisen vuoksi hulevesiä on suositeltavaa viivyttää kaava-alueella vähintään rakentamisen myötä kasvavan hulevesimäärän verran" Ratkaisu voisi olla osavalmu-alueiden VA1_1, VA1_2 ja VA1_3 puhtaiden hule- ja valumavesien johtaminen Lammaistensuolle ja ainakin Valtatie 2:n eteläpuolisen suoalueen ennallistaminen, jolloin hulevesien käsittely saataisiin samalla toteutettua luontaisella tavalla ja olisi osaltaan parannus Kokemäenjoen keski-

ja alaosan vesien tilaan. Luonnonmukainen ratkaisu voisi oikein toteutettaessa tuoda paitsi ekologisia hyötyjä, myös rahallisia säästöjä alueen hulevesien käsittelyn toteutuksessa.

Vastine: Kokemäenjoen Pirilänkosken (Lammaistenlahden) alueelle laskevien valuma-alueiden maankäyttö on jo nykyään suurelta osin teollisuusaluetta, ja muutokset maankäytössä ovat pieniä. Muutokset hulevesivirtaamissa ovat alueen kokoon nähden vähäisiä.

Lisätään osayleiskaavaan yleismääräys:

”Kuivatus-, maanrakennus- ja muiden kaivutöiden yhteydessä on suoritettava riittävät haitta-ainetutkimukset.”

Hulevesiä ei johdeta osavaluma-alueilta (VA1_1, VA1_2 ja VA1_3) Lammaistensuolle vaan suon ohi. Näitä vesiä ei myöskään ole mahdollista johtaa Lammaistensuolle maastonmuotojen vuoksi. Myöskään puhtaiden hulevesien erottelu likaisista ei ole mahdollista näin pitkällä virtausreiteillä. Osavaluma-alueen VA1_1 koillisosasta osa hulevesistä voi kulkeutua Lammaistensuolle päin, ja suon rajajojaa pitkin suon ohi, mutta ei suon läpi. Puhtaiden hule- ja valumavesien johtaminen Lammaistensuolle lausunnossa esitetyllä tavalla ei ole osayleiskaavatyön yhteydessä mahdollista.

1.8 Satakunnan Museo, 16.1.2024

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavaselostuksessa luvuissa 4.1.3. *Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö* ja 4.1.4. *Maisema ja topografia* on kuvattu suunnittelualueella sekä sen vaikutusalueella olevia kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita sekä myös suunnittelualueen nykytilaa sekä ominaispiirteitä. Satakunnan Museo pitää hyvänä, että kaavaluonnoksessa on huomioitu Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnin keskeiset tulokset. Museo näkee, että kokonaisuudessaan arvoalueet on huomioitu kaavaselostuksessa kattavasti, joskin vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi arvoalueiden kuvaustekstit tulisi esittää suunnittelualueella sijaitsevan maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön osalta sekä niiden kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden osalta, jotka rajautuvat suunnittelualueeseen. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen osalta kuvaustekstit ovat luettavissa esimerkiksi osoitteesta y-pakki.fi. Vuoden 2023 maakunnallisen inventoinnin aluerajaukset sekä kuvaustekstit tulevat Y-Pakkiin kevään 2024 aikana. Maakunnallisesti tärkeiden maisema-alueiden rajaukset sekä kuvaukset ovat luettavissa esimerkiksi osoitteesta satakunta.fi/alueiden-kaytto/projektit/esitykset-varsinais-suomen-ja-satakunnan-arvokkaiksi-maisema-alueiksi/. Luvussa 4.1.3. lueteltujen suojeltujen rakennusten osalta on hyvä mainita myös suunnittelualueen lähellä sijaitseva keskustaajaman osayleiskaavassa suojeltavaksi osoitettu Tolvin tila sekä tämän naapurissa Nakkilan puolella sijaitseva maakunnallisesti merkittävä Uuloon tila.

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutusten arviointia kulttuuriympäristöihin ja maisemaan nähden tulee vielä täydentää. Museo on todennut jo hanketta koskevassa viranomaisneuvottelussa, että kaikilta osin rakennettua kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevat lähtötiedot eivät ole enää ajantasaisia ja kelpaa sellaisenaan kaavan lähtötiedoiksi. Hankkeen vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi Satakunnan Museo toistaa jo neuvottelussa esittämän kantansa maisema- sekä kulttuuriympäristöanalyysin tarpeesta, jossa kuvataan (myös kuvin) kattavasti hankkeen vaikutusten arvioinnin lisäksi myös alueen olemassa olevaa rakennuskantaa lukuun ottamatta vuoden 2019 inventointialuetta. Varsinaisen

rakennusinventoinnin toteuttaminen ei ole kuitenkaan tarpeen. Maisema-analyysissä on huomioitava kattavasti keskeiset näkymäalueet varsinkin arvokkaihin kulttuuriympäristöihin sekä maisema-alueisiin nähden.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota suunnittelualueen rajautuminen sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaihin maisema-alueisiin sekä maakunnallisesti ja paikallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin sekä huolehdittava, että suojaviheralueet ovat näillä kohdin riittävät. Satakunnan Museo pitää hyvänä, että kaavaluonnoksessa on jo lähtökohtaisesti huomioitu suojaviheralueilla myös rajapinnat Nakkilan osayleiskaavassa osoitettuihin paikallisesti merkittäviin maisemallisesti tärkeisiin viljelyalueisiin sekä kulttuuriympäristöön nähden.

Kaavaluonnoksessa esitettyjen suojaviheralueiden riittävyyden arviointi helpottuu, kun maisema- ja kulttuuriympäristöanalyysia on täydennetty aikaisemmin mainitulla tavalla.

Satakunnan Museo pitää hyvänä, että suunnittelualueella on huomioitu maakunnallisesti merkittävä *Outokummun ja Kemiran asuinalueet*. Alueeseen liittyvää kaavamääräystä tulee kuitenkin vielä täydentää ominaispiirteiden säilymisen osalta (vrt. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2) sekä lisätä alueelliselle vastuumuseolle mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Vastine: Lisätään kaavaselostukseen arvoalueiden kuvaustekstit maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön sekä suunnittelualueeseen rajautuvien kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden osalta. Täydennetään kaavaselostukseen tieto suojeltavaksi osoitetusta Tolvin tilasta sekä maakunnallisesti merkittävästä Uuloon tilasta.

Täydennetään kaavaselostukseen vaikutusten arviointia maisemaan ja kulttuuriympäristöön MRL 9 §:n edellyttämällä tavalla. Lisätään kaavaselostukseen maisema- ja kulttuuriympäristöanalyysi sekä rakennetun ympäristön kuvausten täydennykset.

Täydennetään maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (sk) merkintää ja määrääystä seuraavasti:

”Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, jonka kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää ennen merkittäviin muutos-, korjaus- tai laajennustoimenpiteisiin ryhtymistä. Aluetta asemakaavoitettaessa tai alueelle rakennettaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen arvojen säilymiseen.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon teollisuusalueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen ja alueen teollisen toiminnan elinvoimaisuuden säilymistä. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee alueelliselle vastuumuseolle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.”

Muutoin merkitään tiedoksi.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaava-alueella toteutettiin syksyllä 2022 arkeologinen inventointi (*Yleiskaava- ja asemakaava-alueiden sekä YVA-alueen arkeologinen inventointi, Maanala Oy/Hannu Takala*). Inventoinnissa

paikallistettiin sekä ennen tuntemattomia muinaisjäänöksiä että kulttuuriperintökohteita. Kohteet on lyhyesti kuvailtu sekä esitetty kartalla kaavaselostuksessa sivuilla 15–16. Kaavakartalle muinaisjäänökset on merkitty osa-aluemerkinnällä sm. Kulttuuriperintökohteiksi inventoinnissa arvoitettuja kiinteistöjen rajamerkkejä ei kartalle ole osoitettu. Melko nuorien rajamerkkien osalta tämä onkin perusteltua.

Suunnittelualueen eteläosan muinaisjäänökset Kortteenrapakon asuinpaikka sekä Sievarin röykkiö jäävät rakennettavaksi osoitettujen alueiden ulkopuolelle. Sen sijaan Pelkin röykkiöalue nykyisen Oikotien lounaispuolella on jäämässä kokonaisuudessaan teollisuus- ja varastoalueelle (T/kem). Myös jo osittain tuhoutuneen Lyytikänharjun asuinpaikan säilynyt osa Siltatien varressa eritasoliittymän pohjoispuolella on osittain osoitettu rakennettavaksi (KM). Museoviraston linjauksen mukaisesti näiden kohteiden osalta on kaavoitusprosessin aikana järjestettävä muinaismuistolain 13 §:n mukainen kajoamislupaneuvottelu, jossa käsitellään kajoamisen ehdot. Nämä kirjataan kaavamääräykseen. Kajoamislupaneuvottelun tarve onkin tunnistettu ja kirjattu kaavaselostukseen kaavan vaikutuksia kuvailevassa kappaleessa 7.3 (sivut 83–84).

Satakunnan Museolla ei ole toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Vastine: Kajoamislupaneuvottelun tarve Pelkin ja Lyytikänharjun osalta on tunnistettu kaavaprosessissa, ja se on kirjattu kaavaselostukseen. Muinaismuistolakia (295/1963) noudatetaan joka tapauksessa osayleiskaavasta huolimatta, joten kajoamislupaa ei ole tarvetta sisällyttää erikseen osayleiskaavan kaavamääräykseen. Merkitään tiedoksi.

1.9 Satakuntaliitto, 12.1.2024

Satakuntaliitto kiittää Harjavallan kaupunkia lausuntopyynnöstä ja toteaa, että yritysalueen osayleiskaavan laatimisella Harjavallan kaupunki panostaa merkittävästi kaupungin elinkeinoelämän toimintaedellytysten vahvistamiseen. Osayleiskaava tavoitteidensa ja sopivan ajoituksensa vuoksi palvelee hyvin myös vireillä olevaa Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmistelua.

Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 ovat maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n mukaisesti ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Satakuntaliitto toteaa, että Harjavallan yritysalueen osayleiskaavaluonnoksen ratkaisu on pääosin voimassa olevien Satakunnan maakuntakaavojen tavoitteiden mukainen. Uusia teollisuus- ja varastoalueita on osoitettu osayleiskaavassa suunnittelualueen eteläpähän (Kraakanmäki) ja luoteisosaan (Torttila) vähintään seudullisesti merkittävää toimintaa varten maakuntakaavan nk. valkoiselle alueelle, minkä osalta osayleiskaavan ratkaisu poikkeaa Satakunnan maakuntakaavojen tavoitteesta. Osayleiskaavan ratkaisujen poikkeamisen perusteluja voimassa olevien maakuntakaavojen tavoitteista tulee jatkosuunnittelussa täydentää kaavaselostukseen.

Satakuntaliitto esittää täydennettäväksi kaavaselostuksen vaikutustenarviointia selostuksen kappaleessa 7.1 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden käsittelyä elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat teemaa koskien erityisesti ekologisten yhteyksien säilymisen osalta. Lisäksi arviointia tulisi vielä laajentaa terveellinen ja turvallinen elinympäristö teeman osalta erityisesti osayleiskaavan T/kem-merkinnällä osoitettujen alueiden Nakkilan

kuntarajan yli ulottuvien ympäristövaikutuksien selvittämisellä. Käsiteltäessä osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavaan tulisi selostusta täydentää perustelulla koskien uusien teollisuusalueiden osoittamista huomioiden myös alueiden käytön ekologisen kestävyyden näkökulmaa.

Satakuntaliiton näkemyksen mukaan erityisesti teollisuustoiminnan laajennusta varten osoitettujen alueiden osalta tulee huomioida lähialueen asutus ja rajapinta arvokkaisiin maisema-alueisiin. Suojaviheralueiden tulee olla riittävän leveitä ja yhtenäisiä peitteisyyden varmistamiseksi. Suunnittelualueeseen rajautuvien Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettujen maisemallisesti tärkeiden alueiden suunnittelumääräykseen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittymistä.

Tampere-Pori-rataa koskien Satakuntaliitto esittää osayleiskaavan jatkosuunnittelussa kiinnittämään huomiota siihen, että koko suunnittelualueella turvataan rautatieliikenteen alueen tulevaisuuden kehittämistarpeet.

Kaupallisten palvelujen alueiden osalta tulee ottaa huomioon, että Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 palvelujen alueen suunnittelumääräyksen mukaisesti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan palveluverkon tarpeiden perusteella palvelujen alueelle osoittaa uusia vähittäiskaupan suuryksiköitä silloin, kun kyseiset yksiköt ovat merkitykseltään paikallisia, yhdyskuntarakenne tukee kaupan saavutettavuutta ja haitalliset vaikutukset voidaan välttää. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 koko kaava-alueella koskevien suunnittelumääräysten mukaan merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on Satakunnassa kaikkien kaupan laatualueiden osalta 4000 k-m².

Mikäli alueelle tavoitellaan tilaa vaativaa kauppaa, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tilaa vaativan kaupan kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräyksen mukaan tilaa vaativan erikoistavarakaupan suuryksiköiden mitoitus ja tarkempi sijoittuminen on suunniteltava siten, ettei niillä yksin tai yhdessä muiden vyöhykkeiden hankkeiden kanssa ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin tai niiden kehittämiseen. Suuryksiköiden toteutumisen ajoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sitoa muun taajamarakenteen ja liikennejärjestelmien toteuttamiseen. Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 koko kaava-alueella koskevien suunnittelumääräysten mukaan keskustatoimintojen alueiden ulkopuolisen merkitykseltään seudullisen tilaa vaativan kaupan kehittämisvyöhykkeiden vähittäiskaupan yhteenlasketun kerrosalan enimmäismitoitus vuonna 2035 (sisältäen alueen kaiken kaupan kerrosalan) on Harjavalan tilaa vaativan kaupan kehittämisvyöhykkeellä 10 000 k-m².

Satakuntaliitto pitää hyvänä, että osayleiskaavatyössä on hyödynnetty maakunnallisen päivitysinventoinnin tuloksena valmistuneen Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt 2023 aineistoa. Jatkosuunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon yleiskaavatyön yhteydessä laadittavien maisema- ja kulttuuriympäristön selvitykset.

Vuonna 2021 on valmistunut Satakunnan viherrakenneselvitys (satakunta.fi/wp-content/uploads/2021/11/Satakunnan-viherrakenneselvitys-2021.pdf), jonka tuloksena maakunnallisen ekologisen verkoston osana tunnistettu viherkäytävä sijoittuu osayleiskaavan suunnittelualueelle sekä lännessä että etelässä. Osayleiskaavassa Lammaistensuon ja sen lähiympäristön osoittaminen maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (MY ja M) tukee erinomaisesti maakunnallisen ekologisen yhteyden vahvistamista alueella. Satakuntaliitto esittää jatkosuunnittelussa otettavaksi selvitys huomioon ja kehitettäväksi kaavaratkaisua, jotta voitaisiin

nykyistä paremmin turvata maakunnallisten ekologisten yhteyksien toimivuutta ja jatkuvuutta suunnittelualueella.

Viherrakenteen merkitys kaavaselostuksen vaikutustenarvioinnissa on tuotu esille ja myös todettu, että uusien alueiden rakentaminen metsämaille heikentää ekologista verkostoa pienentämällä metsäalaa (7.8). Satakuntaliiton näkemyksen mukaan viherrakenteen osalta tulisi laatia yleiskaavatason tarkentavaa selvitystä, jonka pohjalta vaikutustenarviointiin tulisi tehdä vielä täydennyksiä ja tuoda esille haittavaikutusten lieventämiseen tähtääviä keinoja.

Satakuntaliitto pitää hyvänä asiana aurinkoenergian tuotannon huomioimista aluevarauksissa ja teollisuuden kuonansijoitustoiminnan päätyttyä alueiden jälkikäyttönä. Satakuntaliitto esittää harkittavaksi suunnittelualan laajentamista siten, että siihen sisällytettäisiin Kraakanmäelle osoitetun teollisuus- ja varastoalueen (T/EN-aur) länsipuolelle, Pyykkialhon peltoalueelle sijoittuva vireillä oleva aurinkoenergian hankealue.

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella Harjavallan kaupungin yritysalueen osayleiskaavan luonnoksesta muuta lausuttavaa.

Vastine: Täydennetään kaavaselostukseen perusteluja niiltä osin, kun osayleiskaava poikkeaa maakuntakaavasta.

Täydennetään kaavaselostukseen vaikutusten arviointia valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, maisemaan ja kulttuuriympäristöön sekä terveelliseen ja turvalliseen elinympäristöön uusien T/kem-alueiden läheisyyteen sijoittuvan asutuksen osalta.

Levennetään osayleiskaavan suojaviheralueita (EV), ja lisätään merkintään määräys suojapuuston säästämisestä tai istuttamisesta.

Rautatieliikenteelle varattu alue tarkistetaan Torttilantien alittavan risteysalueen kohdalla. Väyläviraston lausunnon mukaisesti vuonna 2021 laaditussa selvityksessä *”Lisäraiteen aluevaraussuunnitelma: Kokemäki-Harjavalta”* esitetty mahdollinen lisäraide sijoittuisi nykyisen radan itäpuolelle, mutta tehdyn selvityksen suunnitteluosuus kuitenkin päättyy Harjavallan liikennepaikalle noin ratakilometrille 295+400. Selvitys ei siten koske Yritysalueiden osayleiskaavan suunnittelualuetta.

Täydennetään kaavaselostukseen vaikutusten arviointia viheryhteyksien ja -käytävien (mm. maakunnallisen vahvistettavan viherkäytävän) säilymisen kannalta.

Laajennetaan suunnittelualuetta käsittämään myös Pyykkialhon peltoalueelle sijoittuva vireillä oleva aurinkoenergian hankealue.

1.10 Väylävirasto, 17.1.2024

Väylävirasto on tutustunut osayleiskaavan luonnokseen ja antaa lausuntonsa rautateiden näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Satakunnan maakunnassa, Harjavallassa Kokemäenjoen eteläpuolisen taajama-alueen länsiosissa. Aluetta rajaavat pohjoisessa ja luoteessa Nakkilan kunnan raja,

pohjoisessa Torttilan ja Satakunnantien väliset asutusalueet sekä idässä ja kaakossa Siltatie, maantie 2460 ja Eurantie (kantatie 43). Etelän ja lännen suunnalla suunnittelualue rajautuu haja-asutusalueeseen (Metsäkulma, Niitunrinta). Suunnittelualueen läpi kulkee Kokemäki – Pori -rataosa.

Yleiskaavan tavoitteena on luoda edellytykset yritysalueiden laajenemiselle sekä pienyritystoimintaan että T/kem -määräystä edellyttävään teollisuuteen. Suurin osa T/kem -alueista on jo asemakaavassa osoitettu T/kem -alueiksi tai alueen toiminnan kehittäminen edellyttäisi asemakaavan muutosta T/kem -määräykselle tulevia luvituksia varten. Rakennetulta osin kyseessä on lähinnä yleiskaavan päivitys vastaamaan toteutunutta maankäyttöä ja asemakaavoitusta. Yleiskaavalla on tarkoitus edistää niin ikään vanhojen alueiden asemakaavamuutoksia. Tavoitteena on, että osayleiskaavalla vastattaisiin noin 20 vuoden tulevaisuuden näkymiin ja siinä osoitetut uudet aluevaraukset toteutuisivat tulevana maankäyttönä.

Lisäraiteen aluevaraussuunnitelma

Vuonna 2021 on laadittu selvitys *”Lisäraiteen aluevaraussuunnitelma: Kokemäki-harjavalta”* (<https://www.doria.fi/handle/10024/182712>). Laaditun suunnitelman tarkkuus on alustava aluevaraus selvitys. Selvityksessä mahdollinen lisäraide sijoittuisi nykyisen radan itäpuolelle, mutta tehdyn selvityksen suunnitteluosuus kuitenkin päättyy Harjavallan liikennepaikalle noin ratakilometrillä 295+400. Selvitys ei siten koske Yritysalueiden osayleiskaavan suunnittelualueetta. Laadittu selvitys ei ole luonteeltaan oikeusvaikutteinen selvitys, vaan se toimii maankäytön ja kaavoituksen lähtökohtana rata-alueeseen rajautuvien alueiden kehittämiseen.

Ohjeellinen uusi putkisilta

Osayleiskaavan luonnoksen kartalle on osoitettu ohjeellinen putkisilta, joka ylittää nykyisen radan noin ratakilometrillä 297 + 700. Väylävirasto muistuttaa, että mikäli Väyläviraston hallinnoimalle rautatiealueelle tai radan ala- tai yläpuolelle on tarve sijoittaa esimerkiksi putkia tai muita rakenteita, on näistä sovittava Väyläviraston kanssa ratalain 36 §:n mukaisesti (lisätietoja: <https://vayla.fi/palveluntuottajat/ammattiliikenne-raiteilla/lomakkeet-ja-luvat>). Väylävirasto pyytää saada mahdolliset myöhemmin laadittavat tarkemmat suunnitelmat putkisillasta nähtäville ja kommentoitavaksi.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.11 Satakunnan pelastuslaitos, 5.1.2024

Alueen tiestösuunnittelussa tulee huomioida, että pelastuslaitoksen tulee mahdollisessa onnettomuustilanteessa tavoittaa kohteet, pelastustoiminnan mahdollistamiseksi, vähintään kahta erillistä toisistaan riippumatonta tiestöä pitkin. Alueella tulee olla käytettävissä riittävästi sammutusvettä mahdollisia sammutustoimia varten.

Suunnitellulle alueelle on merkitty Kotieläintalouden suuryksikön alue (ME), johon on jo rakennettuna suuri kanala. Tämä saattaa rajoittaa tulevaa toimintaa lähialueelle, koska

mahdollisessa onnettomuustilanteessa kanalia tai muita kotieläintalouden yksiköitä voi olla mahdotonta evakuoida tai muuten suojata onnettomuuksien vaikutuksilta.

Myöhemmin, kun tuleva toiminta tarkentuu ja sitä myöden tunnistetaan toiminnan tuomat riskit, voidaan asettaa toiminnalle tapauskohtaisia ehtoja.

Vastine: Täydennetään liikennevaikutusten arviointia kaavaselostukseen. Muutoin merkitään tiedoksi ja ohjeeksi jatkosuunnittelua varten.

1.12 Nakkilan kunta, 29.1.2024

Kaavoituksen tarkoitus on osaltaan turvallisen, terveellisen, miellyttävän, ympäristöystävällisen, resurssiviisaan, tehokkaan ja vaurautta luovan toimintaympäristön synnyttäminen.

Harjavallan ilmaisemana tavoitteena ”on luoda edellytykset Harjavallan yritysalueiden laajenemiselle sekä pienyritystoimintaan että T/kem-määräystä edellyttävään teollisuuteen. Suurteollisuuspuistossa on vanhoja teollisuustontteja, joiden toiminnan kehittämismahdollisuuksia edistäisi asemakaavan muutos T/kem-määräykselle tulevia luvituksia varten. Yleiskaavalla onkin tarkoitus paitsi löytää uusia yritysalueita erityyppisiin toimintoihin, myös edistää vanhojen alueiden asemakaavamuutoksia.”

Harjavallan yritysalueiden osayleiskaavaluonnos toteuttaa hyvin kaavoituksen tarkoitusta ja Harjavallan ilmaisemia tavoitteita.

Vihreä siirtymä, tuotantoelämän muutokset kohti ilmaston ja luonnon kannalta kestävää tulevaisuutta, vaatii maankäyttösuunnitelmilta ja kaavoitukselta mahdollisuuksia. Kaavaluonnoksessa lähdetään siitä, että laajahkoja alueita, joiden käyttöä voi nyt kuvata passiiviseksi, muutettaisiin aurinkoenergian tuottamisen käyttöön tarkoitetuiksi alueiksi. T/kem -alueita tullaan myös tarvitsemaan jatkossa lisää. Aurinkoenergia-alueet huomioon ottaen teollisuuden käyttöön ajatellut aluelisäykset ovat kaavaluonnoksessa varsin maltillisia ottaen huomioon tarkastelujakson pituuden ja tulevaisuuden ennakkoinnissa olevat haasteet. Nykyisellään yritysalueen toiminta on asutuksen välittömässä läheisyydessä, kun taas uudet T/kem -alueet ovat pääsääntöisesti kauempana asutuksesta. Nakkilan kuntarajaan rajautuvalle T/kem -alueelle on suunniteltu suojavyöhyke. Toki vaikutusarviointi Nakkilan puolella sijaitsevaan asutukseen on aiheellista.

Vastine: Täydennetään vaikutusarviointia Nakkilan puolella sijaitsevaan asutukseen. Muutoin merkitään tiedoksi.